

I en del tilfeller kan det være enkelt å fjerne amalgamfyllinger, men i de fleste tilfeller er det ikke uten risiko å fjerne alle amalgamfyllinger.

Kommentar til Einar Sletten:

Kan fjerning av amalgamfyllingar redusere faren for Alzheimers sjukdom?

LARS BJÖRKMAN, TANNLEGE, MED.DR., LEDER FOR BIVIRKNINGSGRUPPEN FOR ODONTOLOGISKE BIOMATERIALER VED NORCE; PROFESSOR II VED INSTITUTT FOR KLINISK ODONTOLOGI, DET MEDISINSKE FAKULTET, UNIVERSITETET I BERGEN. E-POST: LARS.BJORKMAN@NORCERESEARCH.NO

Alzheimers sykdom har per i dag ingen klar årsak. I en kronikk i NTFs Tidende (1) stiller professor emeritus, Einar Sletten, spørsmål om fjerning av amalgamfyllinger kan redusere faren for Alzheimers sjukdom og viser blant annet til en studie av Wenstrup og medarbeidere fra 1990 (2). I studien ble det rapportert at en gruppe pasienter med Alzheimers sykdom hadde høyere konsentrasjon av kvikksølv (Hg) i hjernen enn en kontrollgruppe. Differansen mellom pasientgruppen (n=10) og kontrollgruppen (n=12) var 106 ng Hg/g tørr vikt (Tabell 1; 95 % konfidensintervall fra -142 til 355; p=0,38). Det vide konfidensintervallet tyder på at usikkerheten var stor, og at forskjellen mellom gruppene kan være tilfeldig. En annen studie med samme tema viste ingen forskjell mellom pasienter med Alzheimers sykdom og en kontrollgruppe uten sykdom (3). En epidemiologisk studie fra Taiwan viste en svak assosiasjon mellom eksponering for amalgam og forekomst av Alzheimers sykdom (justert odds ratio 1.105, 95 % konfidensintervall 1.025-1.190) (4). Ujustert odds ratio var 0.96, dvs. en (ikke signifikant) lavere risiko for sykdom blant de eksponerte.

Ifølge gjeldende retningslinjer skal pasienter som ønsker å skifte ut amalgamfyllinger på grunn av helseproblemer bli undersøkt av lege og tannlege på forhånd og bli informert om risikoen for komplikasjoner ved amalgamutskifting (5). I en del tilfeller kan det være enkelt å fjerne amalgamfyllinger, men i de fleste tilfeller er det ikke uten risiko å fjerne alle amalgamfyllinger. Faren for komplikasjoner (f.eks. rotbehandling og ekstraksjon) kan være betydelig og må vurderes i forhold til mulig gevinst.

REFERANSER

1. Sletten E. Kan fjerning av amalgamfyllingar redusere faren for Alzheimers sjukdom? Nor Tannlegeforen Tid. 2022; 132: 366-7.
2. Wenstrup D, Ehmann WD, Markesbery WR. Trace element imbalances in isolated subcellular fractions of Alzheimer's disease brains. Brain Res. 1990; 533: 125-31.
3. Saxe SR, Wekstein MW, Kryscio RJ, Henry RG, Cornett CR, Snowdon DA, Grant FT, Schmitt FA, Donegan SJ, Wekstein DR, Ehmann WD, Markesbery WR. Alzheimer's disease, dental amalgam and mercury. J Am Dent Assoc. 1999; 130: 191-9.
4. Sun YH, Nfor ON, Huang JY, Liaw YP. Association between dental amalgam fillings and Alzheimer's disease: a population-based cross-sectional study in Taiwan. Alzheimers Res Ther. 2015; 7: 65.
5. Helsedirektoratet. Retningslinjer for utredning og behandling ved mistanke om bivirkninger fra odontologiske biomaterialer (IS-1481). Oslo: HelseDirektoratet; 2008.